

Toisen asteen Kulttuuripolku -videon käsitelista

Museo

Museot tallentavat, vaalivat ja esittelevät kulttuuriperintöä. Museolla on usein oma kokoelma, mutta museot voivat esitellä myös muiden keräämää aineistoa. ICOM määrittelee museon vuonna 2022: "Museo on voittoa tavoittelematon, pysyvä laitos, joka yhteiskunnan palveluksessa tutkii, kerää, suojelee, tulkitsee ja esittelee aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Yleisölle avoin, saavutettava ja inklusiivinen, museot vaalivat moninaisuutta ja kestävyyttä. Ne toimivat ja kommunikoivat eettisesti, ammatillisesti ja yhteistyössä yhteisöjen kanssa, tarjoten monipuolisia opetuksen, hovin, pohdiskelun ja tiedon jaon kokemuksia." [ICOM](#).

Taide

Taide on luovaa toimintaa ja sen tulos kuten taulu, veistos, esitys tai musiikkikappale. Taiteella on monia määritelmiä ja kysymys taiteen olemuksesta on keskeinen estetiikan tieteenalalla.

Kulttuuriperintö

Kulttuuriperintö on menneisyydestä perittyjä aineellisia ja aineettomia asioita tai käytäntöjä, jotka heijastavat ihmisten arvoja, uskomuksia, tietoja ja perinteitä. Se on kirjallisuutta, taidetta ja muistomerkkejä, se on esi-isiltä ja esiäideiltä opittuja taitoja ja tarinoita, joita kerromme, se on ruokaa, josta pidämme, ja elokuvia, joita katselemme ja joista tunnistamme itsemme.

Öljymaalaus

Öljymaalaus on maalaus, jossa maalien sideaineena on jokin kuivuva öljy. Öljymaalauksia tehdään yleensä kankaalle, puulevyille tai pahville. Taidesanakirja.

Taidegrafiikka

Taidegrafiikka tarkoittaa taidemenetelmiä, joissa piirretyltä tai kaiverretulta laatalta vedostetaan kuva. Grafiikkamenetelmällä voidaan tuottaa yhdestä kaiveruksesta monta kuvaa eli vedosta. Taidesanakirja.

Freskomaalaus

Freskomaalaus on märälle laastille tehty maalaus. Väripigmentti kuivuu yhdessä laastin kanssa ja freskomaalaukset ovat siksi hyvin kestäviä.

Ateljee

Ateljee on taiteilijan työhuone.

Renessanssi

Renessanssi tarkoittaa uudelleen syntymistä (ransk. renaissance, ital. rinascimento) ja sillä nimitetään 1400- ja 1500-lukujen taidetta Etelä- ja Länsi-Euroopassa, erityisesti Italiassa. Renessanssitaide otti vaikutteita antiikista ja uudisti maalaustaidetta, kuvanveistoa ja arkkitehtuuria.

Talvipuutarha

Talvipuutarha on kasvihuone tai asunnon yhteyteen lasista rakennettu huone, jossa kasvatetaan kasveja ympärivuotisesti.

Esteettömyys

Esteettömyys on ihmisten moninaisuuden huomiointia rakennetun ympäristön suunnittelussa. Esteetön ympäristö on toimiva, turvallinen ja miellyttävä ja rakennuksen kaikkiin tiloihin on helppo päästä. Esteettömässä ympäristössä tilat ja niissä olevat toiminnot ovat mahdollisimman helppokäyttöisiä ja selkeitä. Esteetön tila huomioi erilaiset liikkumis-, kuulo-, näkö- ja kommunikaatiotarpeet.

Turvallisemman tilan ohjeistus

Turvallisemman tilan ohjeistuksen avulla pyritään luomaan kaikille mahdollisimman mukava ja turvallinen ympäristö. Ensisijaista on muiden kunnioitus ja häirintään puuttuminen.

Naturalismi

Naturalismi on 1800-luvulla Ranskassa syntynyt suuntaus kuvataiteessa, joka pyrkii kuvaamaan todellisuutta mahdollisimman uskollisesti. Naturalististen teosten aiheet voivat olla rumia tai arkisia.

Symbolismi

Symbolismi on 1880-luvulla Ranskassa syntynyt suuntaus kuvataiteessa, joka pyrkii kuvaamaan unia ja mielikuvia. Suuntauksessa aiheet eivät tule arkisesta ja aistein koetusta maailmasta vaan henkisesti koetusta maailmasta.

Kolorismi

Kolorismi on 1800-luvun lopulla syntynyt suuntaus kuvataiteessa, jossa värinkäyttö on ensisijaista ja kuvan aihe ja muodot ovat toissijaisia.

Kalevala

Kalevala on Suomen kansalliseepos. Se on kokoelma runoja, jonka Elias Lönnrot (1802–1884) loi eriaikaisia ja toisistaan erilaisia kansanrunoja yhdistelemällä.

Muotokuva

Muotokuva on kuva jostakusta henkilöstä, jossa pyritään kuvaamaan tämän näköisyyttä. Muotokuva kuvaa usein myös henkilön luonnetta tai yhteiskunnallista asemaa. Muotokuvia tehdään maalauksina, piirustuksina ja veistoksina.

Lasimaalaus

Lasimaalaus on erivärisistä lasipaloista tehty sommitelma. Lasipalat kiinnitetään toisiinsa liijykiskoilla. Lasimaalaus voi olla itsenäinen teos tai rakennuksen osana oleva ikkuna.

Hortonomi

Hortonomi on puutarhatalouden asiantuntija, joka kattaa kasvien jalostamisen, viljelyn, tuotteistamisen, kauppaamisen ja markkinoinnin. Hortonomiksi opiskellaan ammattikorkeakoulussa.

Perenna

Perenna on monivuotinen ja ruohovartinen koristekasvi.

Savusauna

Savusauna on perinteinen puulämmitteinen saunatyyppe, joka on sisään lämpiävä. Siinä ei ole savupiippua, vaan palokaasut leviävät saunatilaan, josta ne tuuletetaan ennen löylyihin astumista. Savusaunaa kutsutaan myös mustaksi saunaksi, koska saunan seinät ja muut pinnat värjäytyvät tummaksi ja nokiseksi.

Kirjalliset lähteet

Tolvanen, Jouko, 1967. *Taidesanakirja*. Helsinki: Otava.

Sähköiset lähteet

Hämeen ammattikorkeakoulu. Puutarhatalous, hortonomi. [<https://www.hamk.fi/amk-tutkinto/puutarhatalous-hortonomi-amk/>]

ICOM. Museum Definition. [<https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/>]

Invalidiliitto. Esteettömyys. [<https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys>]

Kalevalaseura. Mikä on Kalevala? [<https://kalevalaseura.fi/mika-on-kalevala/>]

Suomen hirsiperinne. Savusauna. [<https://hirsiperinne.com/savusauna/>]

Suomisanakirja. Talvipuutarha. [<https://www.suomisanakirja.fi/talvipuutarha>]

Viherpeukalot. Perennat. [<https://www.viherpeukalot.fi/perennat>]

Yhdenvertaisuus.fi. Turvallisemman tilan ohjeistus.

[<https://yhdenvertaisuus.fi/turvallisemman-tilan-ohjeistus>]